

Lausunto

9.4.2020

20-137423

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto Valtioneuvoston selvitykseen (E 31/2020vp) komission ehdotukseen muuttaa Euroopan meri- ja kalatalousrahastoasetusta sekä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annettua asetusta vastaamaan koronavirustilanteeseen

Euroopan komissio antoi 2.4.2020 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 1379/2013 ja (EU) 508/2014 muuttamisesta tiettyjen erityistoimenpiteiden osalta lieventääkseen COVID-19-puhkeamisen vaikutuksia kalastus- ja vesiviljelyalalla. Maa- ja metsätalousministeriö informoi Eduskuntaa toimittamalla asiasta E-kirjeen 6.4.2020 (E 31/2020).

Muutosehdotuksen käsittelytilanne 9.4.2020

Coreper I käsitteli komission muutosehdotusta 8.4.2020 kokouksessaan. Jäsenvaltiot pitivät muutosehdotuksia tarpeellisina ja korostivat nopean voimaansaattamisen tärkeyttä. Moni jäsenmaa katsoi, että muutosehdotuksiin liittyi kuitenkin ongelmallisia kohtia, joita tulisi muuttaa ennen hyväksyntää ja lisäksi komission ehdotuksesta puuttui jäsenmaille tärkeitä toimenpiteitä. Suomi toi esiin puheenvuorossaan muutosehdotusta koskevassa E-kirjeessä (E 31/2020) esiin tuodut Valtioneuvoston kannat, jotka vastasivat hyvin pitkälle kuin muiden jäsenmaiden esiintuomia asioita.

Neuvoston puheenjohtaja päätti ennakkotiedoista poiketen asian uudesta käsittelystä Coreperissa 14.4.2020. Puheenjohtaja varasi mahdollisuuden myös uuden tarkennetun ehdotuksen laatimiseen jäsenmaiden kommenttien pohjalta. Todennäköisesti tällä menettelyllä puheenjohtajamaa varasi mahdollisuuden reagoida tarvittaessa Euroopan parlamentin mahdollisiin muutosehdotuksiin. Euroopan parlamentin on tarkoitus äänestää ehdotuksesta 16.4.2020 ja ehdotus oli tarkoitus tulla voimaan 18.4.2020. Neuvoston tai parlamentin mahdolliset muutokset komission ehdotukseen pitkittäisivät asetuksen muutosehdotuksen suunniteltua käsittelyaikataulua.

Maa- ja metsätalousministeriön näkemys komission muutosehdotuksesta

Maa- ja metsätalousministeriö pitää komission ehdotusta Euroopan meri- ja kalatalousrahastoon ja kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelyyn tehtäviksi muutoksiksi perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina joskin ehdotuksessa olisikin vielä täydentämisen varaa. Ehdotuksessa on vastattu jo moniin pyyntöihin, joita Suomi on komissiolle esittänyt Baltfish –puheenjohtajana yhdessä muiden Itämeren maiden kanssa (maa- ja metsätalousministeriön lausunto U-kirjeeseen (U 5/2020 vp)).

Ehdotuksessa on neljä pääelementtiä: 1) koronaviruksesta johtuvan väliaikaisen keskeyttämisen tukeminen kalastuksessa, 2) kalankasvattajien tuotannon keskeytymisen tai vähentymisen kompensoiminen, 3) tuottajaorganisaatioiden kautta tapahtuva väliaikaisen varastoinnin tukeminen ja 4) kansallisen rahoitusohjelman budjettijoustot sekä toimintaohjelman hyväksyminen yksinkertaisessa menettelyssä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo@mmm.fi

Erityisesti verrattuna komission 30.3.2020 hyväksymiin muutoksiin on tässä ehdotuksessa enemmän jäsenmaiden tosiasiallisesti hyödynnettävissä olevia elementtejä. Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä alan kriisirahoituksen käynnistämistä mahdollisimman nopeasti. Etenkin kalastuksen ja vesiviljelyn osalta ehdotus sisältää elementtejä, jotka on mahdollista ottaa Suomen toimintaohjelmassa nopeasti käyttöön. Kalastuksen väliaikaisen lopettamisen osalta rahoitusta voidaan kohdentaa koronaviruksen johdosta tapahtuvaan kalastuksen keskeytymiseen esimerkiksi tilanteissa, jossa matkustus- tai karanteenirajoitukset estävät työvoiman saannin tai kalastustoiminnan. Vesiviljelyssä kalankasvattajien koronaviruksen aiheuttamaa tuotannon keskeytymistä tai vähentymistä voidaan kompensoida. Kyseisten toimenpiteiden rahoittaminen vaatii toimintaohjelman muuttamista, joka komission ehdotuksen mukaan mahdollistetaan yksinkertaistetulla menettelyllä. Kalastuksen tuottajaorganisaatioita ei tällä hetkellä ole Suomessa ollenkaan, joten niiden tukemiseen kohdistetut toimet eivät tuo helpotusta alalle.

Muutosehdotuksessa on myös ongelmallisia kohtia. Kalastustoiminnan tilapäinen lopettaminen ei mahdollista vasta aloittaneiden kalastajien toiminnan tukemista. Tilapäisen lopettamiseen sovellettavaa 120 kalassaolopäivän aktiivisuusrajaa ei tulisi soveltaa COVID-19 –tilanteesta johtuviin kalastuksen keskeytyksiin. Vesiviljelyn COVID-19 epidemiasta johtuvien kompensatiomahdollisuudet rajautuvat ehdotuksessa tuotannon tason laskun tai tuotannon keskeyttämisen tukemiseen. Sen sijaan tarve olisi kompensoida koronaepidemian aiheuttaman globaalin kysynnän romahtamisen ja toisaalta Norjan lohen ylituotannosta johtuvasta hinnan laskusta syntyviä tappioita yrityksille. Lisäksi muutosehdotus ei pidä sisällään lainkaan toimia jalostusteollisuuden ja kaupan taloudellisten ongelmien hillintään. Tarpeellista olisi myös tarkastella mahdollisuutta ottaa käyttöön vuoden 2021 rahoitus nykyisen ohjelmakauden sääntöjen puitteissa.

